

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

צ א מ"י מהל' ק"פ
הלכה א':
צא ב מ"י שם הל' ו':
צב ג מ"י שם הל' י':
צג ד מ"י שם הל' יא':
צד ה מ"י שם הל' יב':
צה ו ז מ"י שם הל' יג':
צו ח מ"י שם הל' יד':
צז ט י מ"י שם הל' יו':

רבינו הגאון

הבא בטומאה איכא
ביניהו. ורב יוסף אמר
היתה לו שעת הכושר
ונפסל איכא ביניהו. ודברי
כולן פשוטין הן. ואסיקא
תנא כי ארבעה מנייהו ר'
אומר בבית אחד יאכל
ועצם לא תשברו בו על
הכשר חייב ולא על
הפסול. היתה לו שעת
הכושר ונפסלה יש בו
משום שבירת העצם
בשעת אכילה יש בו משום
[שבירת עצם]. אין בו
משום שבירת העצם
אין בו משום שבירת עצם.
תנא השרוף בעצמות
והמתוך בגדים אין בו
משום שבירת העצם.
איתמר עצם שאין עליו
כזית בשר במקום זה ויש
עליו כזית בשר במקום
אחר. ר' יוחנן אמר יש בו
משום שבירת העצם ויש
בצד בשר שיעור כזית
שירות העצם. איתביה ר'
יוחנן לר' שמעון בן לקיש
ועצם לא תשברו בו כול'.
והריצנא הכי ועצם לא
תשברו בו אחד עצם שיש
עליו כזית בשר במקום זה
ואחד עצם שאין עליו כזית
בשר במקום זה ויש עליו
כזית בשר במקום אחר
חייב.

היתה לו שעת הכושר ונפסל איכא ביניהו מאן דאמר בשר הא
בשר הוא. לא משום דלריש צו בכשר ולא בפסול משמע
ליה הכי דהא ר' שמעון מפרש לעיל^א מילתיה דת"ק דקתני נמי צו
בכשר ולא בפסול וקאמר אחד זה ואחד זה אין צו משום שבירת
עצם אלא דרב יוסף לא מני למשכח
מני דאיכא ביניהו אלא היתה לו
שעת הכושר ונפסל: **אבר שיצא**
מקצתו איכא ביניהו מאן דאמר בשר
בשר. מימיה אמאי חשיב ליה כשר
טפי מנר אכילה הא מה שאינו ראוי
לאכילה לאו כשר הוא:

ה"ג היתה לו שעת הכושר ונפסל
אין בו משום שבירת העצם.
ול"ג יש צו^א דלוי גר' מיקשי לרב יוסף
ולא משכחין כהרצעה מנייהו וליה
דגרס לעיל במילתיה דרב יוסף למ"ד
כשר לאו כשר הוא למ"ד יאכל צו
אכילה הוא ולפי זה מיתקומא גירסת
הספרים דגר' יש צו ואין נראה
דצוולה שמעתין טפי נפיק^ב (א) מאכילה
מננפיק מתורת כשרות כי הלא
דאנר שיצא מקצתו דכשר קרי ליה
ולא צו אכילה הוא:

איתמר אבר שאין עליו כזית
בשר במקום זה בו'.
נראה לר"י ולר"צ"א דלוינא דרבי
קמיפלגי דקתני צרייתא סתמא יש
צו שיעור אכילה יש צו משום שבירת
העצם^א ונפלוגתא דרבינא ורב אשי
קמיפלגי אכל לרצנן ל"ע יש צו משום
שבירת עצם והא דמסיק אילימא דאין
עליו כזית בשר כלל אמאי יש צו משום
שבירת עצם א"ע^ג דמני לאוקומי כרצנן
הואיל ואלויהו דרבי קמיפלגי וסגיירא
להו כרבי מוקמי למתני כוותיה:
אחד

האי פסול הוא. שנעשה בפסול טעוה דחיה היא בליבור אלא
שכאן גזירת הכתוב לפוטרו צו: האי צו אכילה הוא. כדמתן (לעיל
דף ע"ו): הפסח שצא בטומאה נאכל בטומאה: הא כשר. שנעשו
עבודותיו בהכשר: מצעוד יוס. שאינו שעת אכילה: נמנין על
מוח שבראש. אפילו לא נמנה אלא
על המוח יצא: ואין נמנין על
מוח הקוליס. מפני שאסור לשזרה
ולהזיאו אכל מוח הראש יכול להזיאו
ולגוררו צקיסם דרך האף: ניסי
גומרהא. גחלת ונמני עליה עד
שיקבץ ויזיאו מוחו: אלא מאי אית
לך למימר. אמאי אין נמנין ויזיאו
בגחלת: אצני אמר משום פקע. שמה
מחמת הגחלת יפקע במקום אחר ואין
זו שריפה אלא שצירה: ורצא אמר
משום הפסד קדשים. שמפסיד המוח
ושורפו צדים ומוטב שיפסל מאליו.
הכא נמי לענין שצירה מצעוד יוס
א"ע^ג דמדאורייתא שרי רצנן גזור אטו
משחשיכה: אצנ שיצא מקצתו. מוח
לחומת ירושלים ורין לחתוך את היצא
איכא ביניהו: האי נמי כשר. שהרי
הפנימי כשר והרי הוא שזנר ועובר
משום לא תשברו צו אלא חותך עד
שמגיע לעצם וקולף עד שמגיע לפרק
וחותך כדמתן במתניתין (לקמן דף פ"ה):
האי לאו צו אכילה הוא. במקום
שצירה אינו ראוי לאכילה אכל אצנ
שיצא כולו דהיינו היתה לו שעת הכושר
ונפסל ד"ע אין צו משום שצירה
דהשתא מיהא פסול הוא: אליית השא
קריבה עם האזמורין מה שאין כן
בשור ועו כדכתיב (ויקרא א) חלבו
האליה תמימה: רבינא אמר. אי
ליכא כזית בשר דכולי עלמא אין צו
משום שצירה אלא צאין צו כזית
במקום שצירה ויש צו כזית במקום
אחר איכא ביניהו: ואינו חייב על
הפסול. והשתא מפרש ואילן הי פסול
קא ממעט: היסא לו שעם הכושר
ונפסל אין צו משום שצירה העלם
גרסינן ורבי אומר גרסינן צרישא.
והיינו כרז יוסף. למזנח למעוטי
אליה כרז נחמן צו יצחק. שלא בשעת
אכילה מצעוד יוס כדאצני דלמר
מצעוד יוס. אמת רבי למעוטי שיעור
אכילה במקום שצירה כרבינא אי נמי
למעוטי אין עליה כזית כרז אשי:
אין צו משום שצירה העלם. דבעינן
שיעור אכילה במקום שצירה: אמאי
יש צו משום שצירה עצם. צין לר'
יוחנן צין לריש לקיש כזית שצירה:
במקום זה. במקום שצירה:
לא

האורחא מיהו אלא באבר שיצא מקצתו קמיפלגי מ"ד כשר (א) והא
כשר הוא ומ"ד ראוי לאכילה הוא לאו בר אכילה הוא כדתניא^א ר' ישמעאל
בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אבר שיצא מקצתו ושברו אין בו משום
שבירת העצם רב ששת בריה דרב אידי אמר כל כה"ג דכולי עלמא אין בו
משום שבירת העצם דהאי אבר הא פסול הוא אלא שבירת העצם בנא איכא
ביניהו מ"ד כשר הא כשר הוא ומ"ד ראוי לאכילה הוא אינו ראוי לאכילה
רב נחמן בר יצחק אמר יכל כי האי גוונא יש בו משום שבירת העצם מאי
טעמא דהא חזי לאכילה דמטוי ליה ואכיל ליה אלא שבירת האליה איכא
ביניהו למ"ד כשר הא כשר הוא למ"ד ראוי לאכילה הוא אינו ראוי לאכילה
דאליה לגבוה סלקא רב אשי אמר הכל כי האי גוונא ודאי אין בו משום
שבירת העצם דהא ודאי אינו ראוי לאכילה כלל אלא אבר שאין עליו כזית בשר
איכא ביניהו למ"ד כשר הא כשר הוא למ"ד ראוי לאכילה בעינן שיעור אכילה
ולכא רבינא אמר הכל כי האי גוונא לית ביה משום שבירת העצם דבעינן
שיעור אכילה אלא אבר שאין עליו כזית בשר במקום זה ויש עליו כזית בשר
במקום אחר איכא ביניהו למ"ד כשר הא כשר הוא למ"ד ראוי לאכילה בעינן
שיעור אכילה במקום שצירה והא ליכא תניא כארבעה מינייהו דתניא ר' אומר
בבית אחד יאכל ועצם לא תשברו בו על הכשר הוא חייב ואינו חייב על הפסול היתה לו שעת הכושר
ונפסל בשעת אכילה אין בו משום שבירת עצם יש בו שיעור אכילה יש בו משום שבירת עצם אין בו שיעור
אכילה אין בו משום שבירת עצם הראוי למזבח אין בו משום שבירת העצם בשעת אכילה יש בו משום
שבירת עצם שלא בשעת אכילה אין בו משום שבירת עצם איתמר אבר שאין עליו כזית בשר במקום
זה ויש עליו כזית בשר במקום אחר רבי יוחנן אמר יש בו משום שבירת העצם רבי שמעון בן לקיש
אמר אין בו משום שבירת עצם איתביה רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש ועצם לא תשברו בו אחד
עצם שיש עליו כזית בשר ואחד עצם שאין עליו כזית בשר מאי אין עליו כזית בשר אילימא דאין עליו
כזית בשר כלל באמאי יש בו משום שבירת העצם אלא לאו הכי קאמר אחד עצם שיש עליו כזית בשר במקום
זה ואחד שאין עליו כזית בשר במקום זה ויש עליו כזית בשר במקום אחר (קשיא לרבי שמעון בן לקיש) א"ל
לא

א) פסול הוא כה"ג,
ב) מולין דף יא. (מוספתא
פ"ו ה"ו), ג) (מוספתא
פ"ו ה"ו), ד) (לעיל ג.),
ה) [משם מיתב הללו נראין
מיושר], ו) (דף פג.),

תורה אור השלם
1. בבית אהרן יאכל לא
תוציא מן הבית מן
הבשר חוץה ועצם לא
תשברו בו: שמות יב טו

הגהות הב"ח
א) נב' שצירת העצם
(דר' לאקולי קא אמר)
תל"מ ור"צ ס"ח ל"ג ליה:
ב) שם אצני אמר כל כי
האי גוונא כ"ע אין צו
כ"ל: ג) שם אכל השרוף
בעצמות. נ"ב עין בחולין
דף יא המתוך צנין
והשרוף בעצמות ע"ל:
ד) שם מ"ד כשר הא
נמי כשר הוא: (א) תר"ס
ד"ה ה"ג וכו' טפי נפיק
מתורת אכילה:

מוסר תוספות
א. [ד]הוה משמע דגרס
ליה דומיא דאחריני.
בשעת אכילה יש בו אין
בו. הראוי למזבח יש בו
ואין בו. מוס' שאנך.
ב. בפסול מועט. שס.
ג. וקמיפלגי בהאי שיעור
אכילה באיזה מקום בעינן
לה. שס.